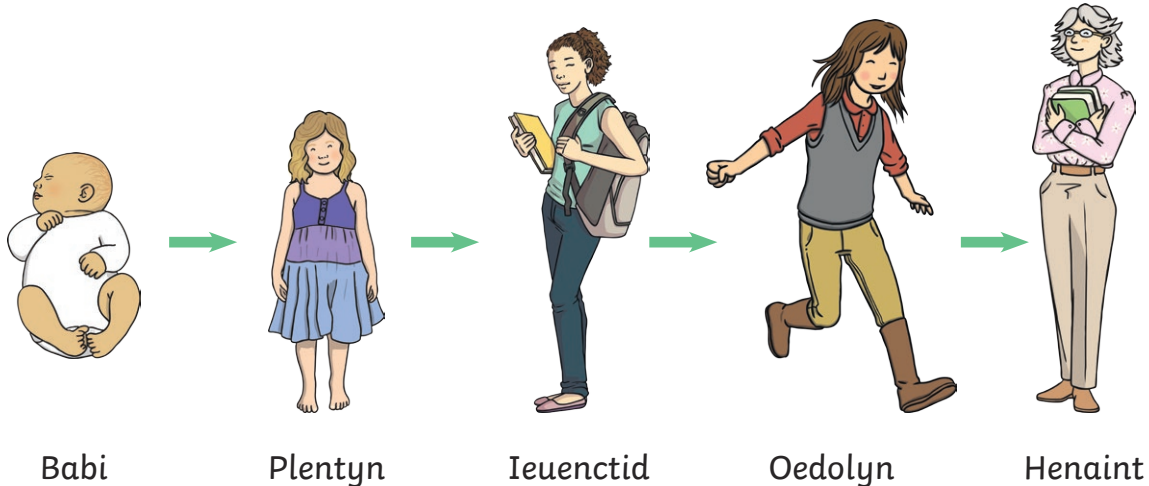

Blwyddyn 2-3 Cylchredau Bywyd

Beth yw Cylchred Bywyd?

Yn syml, mae cylchred bywyd yn golygu cyfnodau o fywyd. Er enghraifft, byddai cylchred bywyd dynol yn edrych fel hyn:

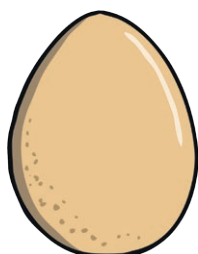
Oes gan bob anifail yr un Gylchred Bywyd?

Nid yw pob anifail yn mynd drwy'r un newidiadau drwy gydol eu cylchred bywyd, ond mae'r rhan fwyaf o anifeiliaid yn mynd drwy'r hyn a elwir yn gylchred bywyd syml. Mae gan gylchred bywyd syml tri cham yn unig!

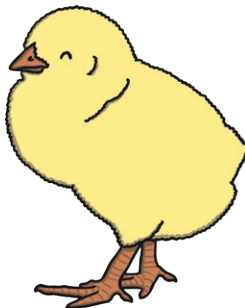
- Maent yn cael eu geni (genedigaeth neu ddeoriad)
- Maent yn ifanc
- Maent yn oedolion

Cylchred Bywyd Iâr

Mae iâr yn mynd drwy gylchred bywyd syml:

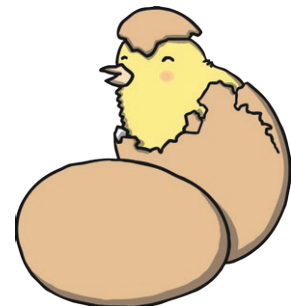
Ŵy

Cyw

Iâr

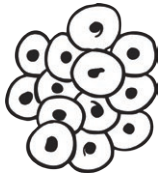
Metamorffosis

Mae metamorffosis yn golygu bod anifail yn mynd drwy newid mawr iawn yn eu cylchred bywyd. Maent yn edrych yn hollol wahanol pan gânt eu geni i sut maent yn edrych pan fyddant yn oedolion! Mae'r rhan fwyaf o'r anifeiliaid sy'n mynd trwy fetamorffosis yn amffibiaid neu'n bryfed.

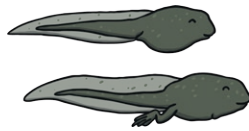

Amffibiaid

Mae amffibiaid yn mynd drwy fwy o gamau yn eu cylchred bywyd nac iâr. Er enghraifft, mae gan froga cylchred bywyd 5 cam!

Grifft
(wyau)

Penbwl

Penbwl gyda
breichiau a choesau

Broga

Pryfed

Yn union fel amffibiaid, mae pryfed yn mynd drwy fwy na 3 cam yn eu cylchred bywyd hefyd. Beth am fosgito er enghraifft?

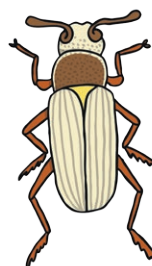
Ŵy

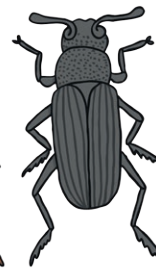
Larfa

Pwpa

Chwilen
Ifanc

Chwilen
Oedolyn

Cwestiynau

1. Beth mae cylchred bywyd yn ei gynnwys?

Ticiwch **1**.

cyfnodau o blentyndod

cyfnodau o henaint

cyfnodau o fywyd

cyfnodau o ieuenctid

Beth yw rhai o'r camau i'r hyn a elwir yn gylchred bywyd syml?

Ticiwch **2**.

maent yn cael eu geni

maent yn fabi

maent yn hen

maent yn fawr

maent yn ifanc

2. **Dewiswch a chopïwch** un gair sy'n disgrifio pobl sydd yn mynd yn hen.

3. Ticiwch **cywir** neu **anghywir** bob tro.

Mae un wedi'i wneud yn barod i chi.

	Cywir	Anghywir
Does gan gylchred syml ddim pedwar cam.		
Bydd anifail yn mynd drwy gylchred bywyd dynol.		
Mae iâr yn mynd drwy gylchred bywyd syml.	✓	
Mae'r gylchred bywyd dynol yn cychwyn gydag oedolyn.		

4. Rhowch y digwyddiadau yn eu trefn o 1–5.

Mae un wedi'i wneud yn barod i chi.

Mae cylch bywyd broga yn gorffen gyda'r broga wedi tyfu yn fawr.

Yn gyntaf, maent yn wyau, grifft.

Yna byddent yn tyfu gyda breichiau a choesau

Byddent yn tyfu yn benbwl.

Yna, bydd y penbwl yn cael coesau.

5. Tynnwch **3** llinell i ddangos sawl cam sydd ym mhob cylchred bywyd.

cylchred bywyd syml

tri cham

cylchred bywyd amffibiaid/pryfed

pum cam

cylchred bywyd dynol

mwya na thri cham

6. Dewiswch y gair/geiriau gorau i gyd-fynd â'r darn darllen drwy roi tic wrth eich dewis bob tro.

- a) Maent yn edrych yn hollol

debyg ☐ wahanol ☐ penbwl ☐ cylch bywyd ☐

pan gânt eu geni i sut maent yn edrych pan fyddant yn oedolion!

- b) Yn union fel amffibiaid, mae pryfed yn mynd drwy fwy na 3 cam yn eu

bywyd dynol. ☐ geni. ☐ cylchred bywyd. ☐ camau. ☐

Atebion

1. **cyfnodau o fywyd**
maent yn cael eu geni
maent yn ifanc

2. **henaint**

3.

	True	False
Does gan gylchred syml ddim pedwar cam.	✓	
Bydd anifail yn mynd drwy gylchred bywyd dynol.		✓
Mae iâr yn mynd drwy gylchred bywyd syml.	✓	
Mae'r gylchred bywyd dynol yn cychwyn gydag oedolyn.		✓

4.

Mae cylch bywyd broga yn gorffen gyda'r broga wedi tyfu yn fawr.

5

Yn gyntaf, maent yn wyau, grifft.

1

Yna byddent yn tyfu gyda breichiau a choesau

4

Byddent yn tyfu yn benbwl.

2

Yna, bydd y penbwl yn cael coesau.

3

5.

cylchred bywyd syml	_____	tri cham
cylchred bywyd amffibiaid/pryfed	_____	pum cam
cylchred bywyd dynol	_____	mwya na thri cham

6. a) Maent yn edrych yn hollol

debyg ☐ wahanol ☒ penbwl ☐ gylch bywyd ☐

pan gânt eu geni i sut maent yn edrych pan fyddant yn oedolion!

b) Yn union fel amffibiaid, mae pryfed yn mynd drwy fwy na 3 cam yn eu

bywyd dynol. ☐ geni. ☐ cylchred bywyd. ☒ camau. ☐